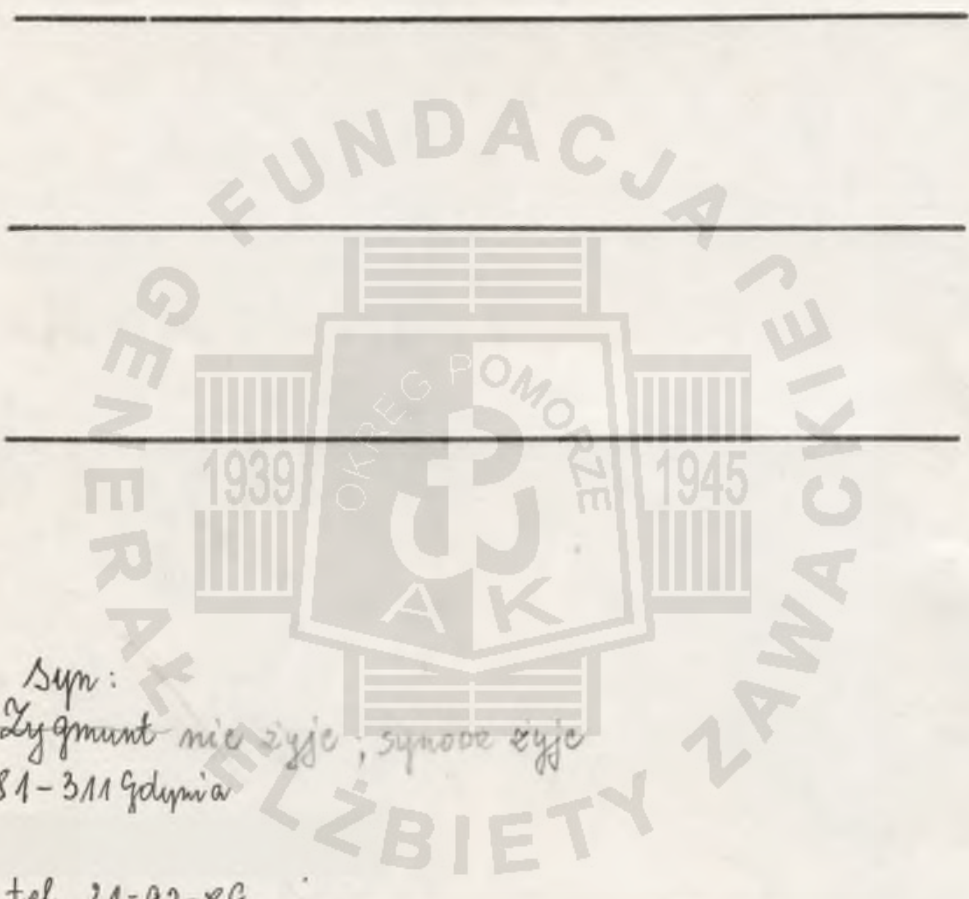

FUNDACJA GENERALI ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Powietrznej
ul. Piłsudskiego 22 86
81-311 Gdynia
HS 0000
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Wpłacono nr 333

1.08.08
ef

Syn:
Zygmunt nie żyje, synowie żyje
81-311 Gdynia

tel. 21-92-89

Gdynia
"Polska Służba" - AK
Janas Franciszek
ps. "Franciszek"
M: 333/942 Pom. 1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI

Tawa's Franciszek
T: M: 333/942 Pom.
Gdynia A 2

I/1. Relacja

k. 4 s. 1-9

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora

k. 9 s. 12

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne. —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 5

VI. Fotografie

dział i ikonografii

1/1. Delaja - Janas Franciszek

1. Informacja Zygmunta Janasia
- syna - mł. ojca Franciszka Janasia
i rodziny (23.07.1993) mps ony. +
zlep. kserokop.

k. 4 s. 1-5

Oświadczenie syna Zygmunta o swym Ojcu Franciszku Tanasiu uczestniku Powstania Wlkp. 1918/19 r., Obrony Wybrzeża 1939r. i Polski Podziemnej na Wybrzeżu Gdańskim w latach 1939-1945r.

Drogerzysta Franciszek Tanaś, syn Jana i Franciszki z d. Dworzynskiej ur. 30.8.1897 r. w Poznaniu. Jako wicewachmistrz niem. 20 pułku artylerii polnej wybrany do Rady Żołnierskiej w Poznaniu musiał uciec /zdezercerował/ i się ukrywać, bo major gdy się dowiedział, że jest Polakiem chciał go zastrzelić. Uprzednio tajnie w porozumieniu z por. Paluchem /późniejszy Inspektor Artylerii WP/ kierował wszystkich Polaków /służących w niem. artylerii/ do fortów Prittwitza i Rożna, a Niemców wysyłał z Poznania, czym przyczynił się do sformowania dwu pierwszych baterii m.in. zabezpieczał Bazar z bronią w ręku przed zajęciem przez Niemców - patrz oświadczenie kpt. rez. Stefana Andrzejewskiego - po wojnie Dyr. Biura Urzędu Rady Ministrów w Warszawie i Pułk. dypl. WP Bohdana Hulewicza, któremu ojciec też podlegał i później na froncie w 1919 r. Por. B. Hulewicz później był adiutantem Marszałka J. Piłsudskiego i Kwatermistrzem WP. (FENRYCH)

Ostatnim dowódcą Ojca był por. Fenrych w Poznaniu. Początkowo był Ojciec plutonowym, następnie ogniomistrzem. Odznaczony był Odznaką Wojsk Wielkopolskich, której legitymację i odznakę pokazał mi w czasie okupacji - schował ją zapewne gdzieś "głęboko", gdzie nie wiemy. W 1939 r. powołany został do Mar. Woj. jako bosman do artylerii, coś też robił przy podsłuchu niem. telefonów, jeździł dużym samochodem /raz przyjechał do drogerii, gdzie sprzedawałem/. 14 września zajęta została Gdynia. Od 13.9.1939r. po porozumieniu z Kpt. Mar. lek. dr. Dolatkowskim zwoził rannych z Oksywie do Szpitala Miejskiego Nr 1 na Babich Dołach i należał do jego personelu legitymacja Nr 17 /i opaska Nr 17/ podpisana przez Komendanta Szpitala Morskiego Dr Dolatkowskiego Kpt. Mar. lek. Oglądałem samochód, którym Ojciec zwoził rannych z Oksywie na Babie Doły, był podziurawiony jak sito - karetka - pokazywał mi ją Ojciec, gdy odnalazłem go w niewoli.

Po zajęciu Babich Dołów przez Niemców przez jakiś czas było polskie dowództwo szpitala i wisiała polska flaga. Wywożono rannych do szpitala w Gdyni i statkami do Niemiec.

W listopadzie 1945 r. ojciec został aresztowany wraz z ojcem
 ✓ Romana Budyna-obroncą Lwowa / który wysłany był do Rady Ludowej.
 w Poznaniu po pomoc i ją wówczas otrzymał, żonaty z Grubbówną,
 Kaszubką z Gdyni. Pan Budyn XWładysław ~~XX~~ w czasie okupacji ukry-
 ✓ wał się /z Gdyni/ w Warszawie i był w AK. Wraz z moim ojcem
 aresztowani zostali pod zarzutem przynależności do Delegatury RP.
 Pierwszą ~~W~~ swiadkę i Wielkanoc spędzaliśmy więzieni przez UB.
 Matka z siostrzyczką bez grosza przy duszy ^{przywiozła nam dwa}
 bochenki chleba, które nota bene UB-ki ^{zjadły, pod-UB Przyborowski} dając nam tylko
^{obłożone} ^{dwie} skibkę. W obronie ojca interweniował kmdr dr Augustyn Dolatkowski.
 Wkrótce zwolniono ojca i p.Władysława Budyna.

Por.UB Markiewicz przy zwolnieniu: Panie Majorze proszę mi dać
 słowo honoru, że pańscy ludzie mnie nie kropną. Inni oficerowie
 UB też zwracali się do ojca per.Panie Majorze. Podaję to tylko
 gwoli prawdzie historycznej. Takie wysokie stopnie organizacyjne
 mogli mieć tylko w Gryfie, KOP-ie lub Organ.Gen.Sikorskiego ?
 Ogniomistrz Franciszek Tanaś odznaczony został Medalem Wojska
 po raz 1,2,3 i 4 przez MON, przez Radę Państwa Medalem Zwycięstwa
 i Wolności 1945r. Odznaką Grunwaldzką i pośmiertnie Krzyżem AK.
 Fr.Tanaś znajduje się w Deutsche Fahndungsbuch na str.916 wyd.
 Berlin 1.V.1944r., posiada ją p. Witold Kledzik zam.Gdańsk-Wrzeszcz
 ul.Grunwaldzka 128 c tel. 41-97-18 b. działacz Polonii w W.M.
 Gdańsk, a po wojnie b.Szef Kadr Dyrekcji PKP w Gdańsku.
 Ojciec kilka lat produkował dobrą cegłę czerwoną, stopniowo go
 niszczone, w końcu upaństwowiono. Pół roku jeszcze szła produkcja,
 potem 50 ludzi straciło pracę i StarKowa Huta /cegielnia/ upadła.
 Ojciec prowadził w Rumii wytwórnię skrzynek /2 ludzi/, a 6 miesięcy
 przed śmiercią zabrano mu wszystko. Udalismy się z bratem Jerzym
 do Wydz.Przemysłu w Woj.Radzie Narodowej, gdzie kierownik znał
 matki brata Mariana Deutscha - rozstrzelonego w Piaśnicy w 1938r.
 sprzed wojny i od razu wydał nowe pozwolenie na produkcję skrzynek,
 ale ciężko chory ojciec zmarł 26.12.1961r. w AMG,

Gdynia, 23.07.1990r.

Z. Tanaś
 Zygmunt Tanaś
 lekarz medycyny

Przesyłam powyższe do legitymacji pamiątkowej Odznaki Żołnierza Pomorskiego AK - miniatura nr 6.

plus 9 \$ za 200 sztuk tyrocych ojca

3270 ZYGMUNT TANAS
 lekarz medycyny
 morskiej i tropikalnej
 Gdynia, Wilenska 8/35

Fr. Tanaś

Gdańsk, dnia
Brandgasse 20

192

Import — Eksport

RACHUNEK

Adres telegr.: Tanaś

dla WP.

Konta bankowe:

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie,

oddział Gdański

Bank Bydgoski, oddział Gdański

obrotowe konto czekowe Nr. 205 058 Poznań

Telefon 5536

Wysłane podług zamówienia na rachunek w języku

W czasie okupacji niemieckiej Polacy (bez prasy):

	<p>Franciszek Tanaś nr. 30.8.1897, w Poznaniu syn Józef i Franciszki z d. Quaryńskiej zmarły 26.12.1964, w Gdańsku uczestnik Powstania Wielkopolskiego 1918/19 Obrońcy Wybrzeża i Polskiej Państwowości 1939 - 1945</p>
żona	<p>Zofia Janina Tanaś córka Karolina Gębska i Antoni z d. Czapkińskiej (zm. 22.9.1976 r. w Gdyni) Żelazna nr 19.2.1899, w Pluskowoszczach pow. Torunia</p>
dzieci	<p>Malinka Tanaś zmarła w młodości w m. Nowy Janki 1.4.1924, w Olsztynie</p>
2)	<p>Zygmunt Andrzej Tanaś nr 2.5.1927, w Gdyni lekarz med. (urolog) i chor. wewnętrznych</p>
3)	<p>Jęży, Karimierz Tanaś nr 24.2.1929, w Gdyni</p>
4)	<p>inżynier prawa - radca prawny u. R. w Gdyni</p>
4)	<p>Maria Elżbieta Tanaś nr. 4.11.1938, w Gdyni mgr i uczeń mag. - profesor polski i historii Synowie Zygmunt i Henryk Tanaś z d. Młodziejewicz nr. 6.12.1926, w Białymostku</p>
1)	<p>Maria Rodzina Tanaś - cystożeni nr 29.10.1950, w Gdyni, dobita w kwaterze w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu w Białymostku</p>
2)	<p>Leszek Wojciech Tanaś nr. 19.4.1952, w Gdyni</p>
3)	<p>Janina Karimierz Tanaś nr 6.3.1958, w Gdyni w. 2.12.1958, w Australii</p>

Wzrost jest uwzględniany się w 5 dniach po otrzymaniu towaru.

5
Córka Marija i Gabrieli' Tamasiov
z d. Szymoski (ojciec z Porucznika matke z
Pamorka
1) Petrycja, Anna Tamas' nr. 24.8. 1876r. w Gdysiu

Syrek Lenka i Violetty Tamasiov
z d. Korcz (ojciec z Bydgoszy matke z Ula
1) Redaktor, Jany Tamas' nr. 8.12. 1878r. w Gdysiu

Córka Joanna i Joanny Tamasiov
z d. Kuc (ojciec z Warszawy, matke z Radowa
1) Karolina, Aprianka Tamas' nr. 4.1. 1883r. w Melbourne
2) Sebastian, Jany Tamas' nr. 15.VI. 1884r. w Melbourne

poznawajac, nam slowa 14 letnia, co sie Petrycja

Joany Marija, Lenka i Joanna Tamasiov:
~~Wiktoria~~ ~~Szymoski nr. 7.2. 1854r. w Gdysiu~~
Violetta Korcz nr. 28.5. 1856r. w Gdysiu - Olisia
Joanna Kuc nr. 20.10.1857r. w Melbourne

1/2. Dokumenty dotyczące reletora: Franciszka
Franciszka

1. Leg. nr 17 bosmana Franciszka
Janusia z 13 IX 1939, kserokop.
oryg. k. 151
2. Zasiadanie Przewodniczącego Krajowej
Komisji Weteranów Powstania Wielkop.
z 20.01.1969, kserokop. ady. leg. i
mookejojowego; leg. nr 2-94-187 z
15.02.1994 o pośmiertnym odszczerzeniu
Franciszka Janusia, Medalcem Ze Udziałem
w Wojnie Obronnej 1939, kserokop. k. 152-3
3. Oświadczenie Leszka Kosteuclskiego
z 30.12.1966, kserokop. oryg. k. 154-5
4. Oświadczenie Stefana Andrzejewskiego
z 7.01.1967 - służba w powst. wielkop.,
kserokop. k. 156
5. Oświadczenie Jana Grubby z opowiadania
1966, kserokop. oryg. k. 157
6. Oświadczenie Eugenii Piechockiej z
28.12.1966, kserokop. oryg. k. 158
7. Oświadczenie Edmunda Polskiego z
18.01.1967, kserokop. oryg. k. 159-10
8. Oświadczenie Bohdana Kulawskiego z
22.07.1968 nt. udziału w powst. wielkop. k. 15.11
9. Leg. K A D - z dn. 21.11.1984,
kserokop. k. 15.12

Legitymacja Nr. 17

Stosic: *kosman* Nazwisko: *Tanas*

Imię: *Franciszek* jest: *podoficerem sanit*

Szpitala Morskiego Nr. 1

Dziś, dnia *12/11* 1939r.

*Kosman Tanas należy do personelu
Szpitala Morskiego Nr. 1 w
Gdyni*

[Signature]
Dr. Dołtkowski

ELŻBIETY Z

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
KOŁO TAJNEGO HUFCA HARCERZY W GDYNI

PROGRAM UROCZYSTOŚCI PRZEWIDUJE:

1. Godz. 10⁰⁰ – Msza Święta w kościele N.M.P. w Gdyni
2. Godz. 11³⁰ – Apel pod POMNIKIEM GDYŃSKICH HARCERZY
3. Godz. 12⁰⁰ – Obchody Święta Odzyskania Niepodległości przy POMNI-KU MARYNARZA na Skwerze Kościuszki w Gdyni
4. Godz. 13⁰⁰ – Otwarcie wystawy pt. "Walka harcerstwa Gdynińskiego z Oku-pantem Hitlerowskim w latach 1939-1945" we Wspólnocie Polskiej w Gdyni ul. 3-go Maja 27/29

uprzejmie zaprasza:

Panią Janinę
Pana
Luzymusta Jarasiosów

na

UROCZYSTE SPOTKANIE ŻOŁNIERZY AK

w dniu 11 listopada 1994r.

z okazji

55 ROCZNICY POWSTANIA TAJNEGO HUFCA HARCERZY W GDYNI
50 ROCZNICY "AKCJI B-2"

RZECZPOSPOLITA POLSKA

POSTANOWIENIEM

z dnia 15 lutego 1994 r.

Pan TANAS

Franciszek s. Jana

odznaczony/a został/a

po s m i e r t n i e

MEDALEM

"ZA UDZIAŁ W WOJNIE
OBROŃNEJ 1939"

Nr. 2-94-187

Warszawa

dnia 15 lutego 1994 r.

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łaszak Kosterzcki pseud. Orle Oko

Gdańsk
(miejscowość)

dnia 30 XII 1966 r.

Gd-Wrzeszcz

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Tajnego Hufca Harców - Gdynia

świadom(a) odpowiedzialności karnej za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o s w i a d c z a m

Ob. Tomasz Tomasiński syn (córka) Jana

urodz. dnia 30 VIII 1897 roku 19 roku w Pozaniu

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): jako ojciec moga d-ty THH z lat wojny. Znała para Tomasińskich od przed wojny.

Nasza rodzina mieszkała w domu przy ul. Słuckiej 9-11. Para Tomasińskich posiadała przed wojną drogę, którą m. Niemcy zburzyli 1939. Wspólnie z Zygmuntem Tomasińskim jechaliśmy do pana Tomasińskiego na Babie Dół do szpitala, gdzie był w niewoli. Rodzina Tomasińskich

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim _____ i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czynnym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): nasza wyrzucili Niemcy dworkrotnie z miasteczka.

Wiadomo mi, że para Tomasińskich w 1943r. uciekła ścieżką przez gęstą i ukrywała się na Kaszubach. Zygmunt Tomasiński potajemnie jechał do ojca - pamiętam, że donieśli mu na dworku także z komunistami, którą zabrał do ojca. Często spotykał u pani Tomasińskiej przy ul. Pomorskiej 36. Pracował w piekarni i często przynosił im chleb, o który było bardzo trudno. Pani Tomasińska i synowie sami naszymi po uciece ojca ukrywali uciekających ze Sztutthofu panie St. Karłowiczki, który od Zygmunta Tomasińskiego otrzymał pistolet z komunistami przez Edmunda Iderskiego pseud. Terzwa kolaga z naszej drużyny chorąży na tyfus. Leczył ich dr. Dolatkowski, który był d-ty parą Tomasińskich w 1939r. Rodzina Tomasińskich służyła z wzajemnym patriotyzmem, wszyscy byli zaciętymi, działowymi

Własnoręczność podpisu stwierdza się:

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Varta

(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

13

Pelakami, nie posiadali żadnej kolekcji grupy niemieckiej jak i mojej 5
rodzina. O pracy naszej w THH piszę mgr. Lioba Lubacki p.t. „Harcaze
Wybrzeża w Welfce z Okupantem w latach 1939-45” i „Ruch Oporu na
Pomorzu Gdańskim w latach 1939-45” oraz książkę Beldiana i Podgórnego
p.t. „Baz Mundurów”.

Łaszka Kosturki kop. rez.

Stwierdza się autentyczność ^{list} pisma kł. Łaszka Kosturki

SEKRETARZ

Koło WID

Stenislav Postecny

Stenislav Postecny

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Jako uczestnik(ów)(ów)(wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): powstania wielkopolskiego 1918/19 r.

świadom(ym) odpowiedzialności karnej za prawdziwość podanych niżej przede mnie faktów

o s w i a d c z a m
powtórnie

Ob. Franciszek Tanaś syn (córka) Jana i Franciszki z d. Dworzynskiej
urodz. dnia 30.VIII.1897 r. roku w Poznaniu

był(ym) mi znany(ym) osobiście jako uczestnik(ów)(ów)(wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ą) oświadczenie i czasokres od — do): powstania wielkopolskiego 1918/19 r. oraz z okresu poprzedzającego powstanie.

Wyżej wymieniony(ym) posiadał(ym) pseudonim _____ i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Zmarłego Franciszka Tanasia znałem jeszcze z okresu I. wojny światowej. Służyliśmy bowiem w tej samej jednostce w 1917 r., a mianowicie w niem. 20. pułku artylerii lekkiej w Poznaniu. Po moim powrocie do Poznania w 1918 r. z frontu zachodniego, Fr. Tanaś w stopniu wice-wacymistrza /ogniomistrza/, na skutek rewolucji wybrany został do R. Żołnierskiej /Soldatenrat/, w tymże pułku. Od tam datując jego cenny udział w przygotowaniach do powstania wielkopolskiego. Oddał wielkie usługi w zakresie współdziałania w formowaniu pierwszych oddziałów artyleryjskich, które w rozwijającej się akcji powstańczej, użyte zostały w walkach z Niemcami. Od momentu wybuchu powstania Fr. Tanaś przejął z bronią w ręku w oddziale zabezpieczającym "Bazar" i stacjonując w nim władze polskie przed ewtl. zajęciem przez wojska niemieckie Franciszek Tanaś wykonywał swoje obowiązki jako powstaniec wielkopolski z najwyższym oddaniem dla wywalczenia tak upragnionej przez wszystkich wolności na ziemi wielkopolskiej.

Własnoręcznie podpisuje się:

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBOWiD)(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)Stefan Andrzejewski Kp15-rez.
Dyrektor Biura w Urzędzie Rady Mini-
strów

Indochina Tenggara

Gdyńsk
(miejsowość)

dnia 28. XII 1966 r.

Gdyńsk

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

tel 211150

Dw. S. 5010082 Gdyńsk
MO

Oświadczenie świadka

Jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): jako osoba która uczestniczyła prawie
całą Akcją Wspólną z rodziną Tanasów w jednym domu
świadom(a) odpowiedzialności karnej za prawdziwość podanych niżej przez mnie faktów
przy ul. Pomorskiej 36.

o s w i a d c z a m

Ob. Franciszek Tanas syn syn (córka) Jana
urodz. dnia 30 VIII 1897 19... roku w Poznanin

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): w czasie Akcji

był Polakiem i nie posiadał żadnej grupy nielegalnej
rodzina Tanasów była w ramach walki z okupantem
przy ul. Pomorskiej 36 po wysiedzeniu z domu
przy ul. Słackiej przez Akcję Wspólną (miejscową)

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim _____ i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): trzy lata) nie posiadał żadnych kontaktów z innymi

ani odzieżowymi, ponieważ Franciszek Tanas był się zameldowany
politycznie ponieważ brat jego Mariana a brata Zofia rozstrzelano w Warszawie, a brata rodzinnego zamordowano w obozie
Wiadomo mi od od 3 maja 1943 przejechało po Franciszku Tanas
Gustapo ale go w domu nie zastało. Wiadomo mi że Franciszek
Tanas ukrywał się w lesie na Kaszubach potem został
rodzina Tanasów zameldowana została politycznie. Wiadomo mi
madła Zofia wraz z synami i córką posiadała kartki żywnościowe
"Schutzkarte" którego bezskutecznie wnoszono do komisji wojny Franciszek
Tanas był zwanym obywatelami Gdyńskimi i mieszkali przy ul. Słackiej
i byli w szarym mundurze

Własnoręczność podpisu świadka się: _____
Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem _____
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, stopień wojskowy, stopień wojskowy, stopień wojskowy)

Goni Tanas była dlamnie ikeatem i wzorem jekskosci, wiekiana ze 10
ja nielegalnie przebrali w ich mieszkaniu ze w kailij chwili moge
byc aresztowanym gely samowolnie jowuciem prace, a mimo tego
nie obmawiana mi jektu i goicimosci. Zachowatem na tyfus dzuseny
a jstem jlamisty zostacata nademna ojickę. Wraz zenną ukrywal
sie w mieszkaniu Tanasiu w wielkim z obozu Stutthof jom Stani-
slaw Staluzinski byl wizerem szucha i Pawlaka.

Wielkomo mi, ze Zygmunt Tanas przykial jomu Staluzinskiemu jisto-
let z rozjasnieniem majarjalkiem i amunicja, aby mogli sie bronic gely
przeto gestapo. Przykialony jistolek byl do jstojki nas duze.

Zygmunt Tanas jprawal weso Doktora Augustjeda Delatowickiego,
ktory ukrywal muie i wemu kolske nickeli jorak lekarstkich oraz
zastawkiwa. Wielkomo mi ze Zygmunt Tanas ukal sie z jannem Staluz-
iskim do obozu przesiekniecego SS. w gely-leszczynkach (mielnie-
rzicie karlo wzykome) gdzie jprkstavit go jako swego wyka, ktory
niektly jgul starzej jrech bolszewikami, je duze okradkiono go z jies-
niekly i dokumentow - mlato sie upowalric w bleg i jom Staluzinski
zwrocil do domu z zamalcczeniem, ktore mmozliwilo mu jprctrac
stwarzny ukred ostatnich dni okupacji.

Jestem jzycem wroclnika jowistowego Edwarda Jleraka, ktory zostal ka-
ny zostal w dniu 11. listopada 1939 roku w Piasnicy ju. Wejherowo.

Obmawiony jzyciem jurtjankim, obmawia grunowke oraz brzojny
Wzyciem Zarzadca

Wierzygodnie podpisem Ed. Jleraka
Edmunde niniejszym stwierdzam

Edmund Jlerak
zamieszkalaj jajt, ul. Ogrodowa
sluz. Rezerwy Wojaka P.R.V. 18/2.

WOJEWÓDZKI ZARZĄD KIN
Przedsiębiorstwo Państwowe
w Gdansk
Kino „Polonia“
Sopot, ul. Boh. Monte Casino 39/41
tel. 51-05-34

Gdańsk

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Jako uczestnik(egła) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Powstania Wielkopolskiego 1918/19 r.

świadom(ę) odpowiedzialności karnej za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o s w i a d c z a m

Ob. Tanaś Franciszek syn (~~córka~~) Jana i Franciszki z d. Dworszyńskiej urodz. dnia 30 sierpnia 1927 roku w Poznaniu mi znany(a) osobiście jako uczestnik(egła) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Powstania Wielkopolskiego 1918/19 r. Zmarłego Franciszka Tanasia pamiętam z okresu przygotowań do Powstania Wlkp. t.zn. z listopada i grudnia 1918 r. Oddał on sprawie Powstania duże usługi, a zwłaszcza z polecenia por. Mieczysława Palucha, który wówczas razem ze mną organizował "Służbę Straży i Bezpieczeństwa", późniejszą pierwszą siłą zbrojną

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim _____ i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): powstańczą. Mniej więcej od połowy listopada 1918 r. z naszego polecenia kierował Fr. Tanaś wszystkich Polaków służących w niemieckiej artylerii, a wtedy powracających z frontu do Poznania do fortów Prittwitz i Roena, gdzie zaczynał formować się późniejszy pułk artylerii polowej / 2 pap/. Swoją ruchliwością i efiarną służbą przyczynił się Franciszek Tanaś znacznie do szybkiego, sprawnego sformowania dwóch pierwszych baterii. Pamiętam, że w dniach 28 do 31 grudnia 1918 r. t.j. w pierwszych dniach Powstania był czynny z bronią w ręku w oddziale zabezpieczającym "BAZAR" i stacjonując w nim władze polskie przed ewtl. zajęciem przez wojska niemieckie. W styczniu 1919 r. spotkałem ponownie Franciszka Tanasia, pracował wówczas w sztabie 3 Dywizji Wlkp. w Jarocinie, gdzie byłem szefem sztabu gen. Odyńca. I tu odznaczał się wzorowym wykonywaniem zadań. Oświadczając, że widając, celem ubiegania się o pośmiertne odznaczenie.

Własnoręczność podpisu stwierdza się:
Za: Sekretarz Zarządu Okręgu
Gdańsk
Władysław Kuciel
Główny Kwatermistrz
Zarządu Okręgu
Gdańsk
Główny Kwatermistrz
Zarządu Okręgu
Gdańsk

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem
Bohdan Hulewicz
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

Bohdan Hulewicz płk. dypl. WP.

KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

POLISH HOME ARMY EX-SERVICEMEN ASSOCIATION

240 KING STREET, LONDON, W6 0RF

12

.....14/12/84.....

Szanowny Kolego / Szanowna Koleżanko,

Uprzejmie powiadamy, że Komisja Krzyża A.K. przyznała Koledze/Koleżance Krzyż Armii Krajowej Nr31815....., którego legitymację przesyłamy.

Przesyłamy także legitymację Medalu Wojska Nr34379.....

Z koleżeńskim pozdrowieniem

M. Dłuzewski

Sekretarz Komisji Krzyża A.K.

UWAGA : Koszt jednej legitymacji wynosi £.2.00 . Krzyż A.K., Medal Wojska, lub ich miniaturki, wraz ze wstążką, można nabyć po £.
Czeki prosimy wystawiać na : Polish Home Army Ex-Servicemen Association.

NazwiskoS.P. TANAS.....

ImięFranciszek.....

PseudonimFRANCISZEK.....

PrzydziałA.K.....

.....Gdynia.....

Odnaczony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku przez dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego dla upamiętnienia wysiłku Żołnierza Polski Podziemnej w latach

1939 — 1945 Przewodniczący

Podpis: *[Signature]* Komisji Krzyża

M. Mandziura "Siwy"

Londyn, dnia21/11/84.....

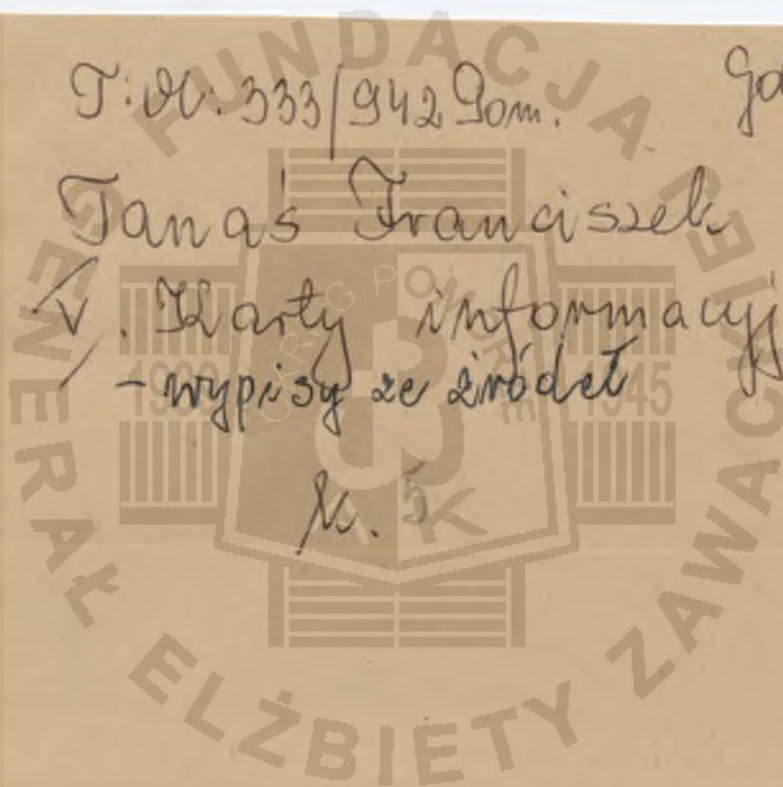
T: 00. 333/942 Pom.

Gdynia

Tana's Franciszka

✓ Karty informacyjne
- wypisy ze śmódet

N. 5K

Yolymia 1
Polska Żyja

Janas Franciszek
ojciec Zygmuntka Tanasia z T.H.H.
b. prostanie wlopy
ukrywa i on przed gestapo ze dnialal-
nosie podziemne w on Zmianu Polakow
Polska Żyja - we Krasnolasku K. Wroclaw
w. Tanasia 1488

Σ7

James Franciszek

Gdynie
PK

Ojciec lekarz Zygmunt J

Ojciec mój Franciszek JAMES syn Jęsa i Franciszki z domu Dworzyńskiej
ur. 30. 18. 1897r. w Poznaniu Instytut Państwowy Utki 1918/19.
w Obrotu Wykroczeń 1939r. Był. wst. Org. Wzrostu Polaków - Polka żyje
Zygmunt Jęsa

VII 92

M-333

AK Gdynia⁴

+ Tomasz Franciszek ps. "Franciszek"

opiera Zygmunt

206. T. 1. Tomasz 2., kisp. Gdynia, III / 1 / 21.
IV / s. 21-22 (list do E. 2. z. 23.07.80m)

a
t
Tomasz Franciszek

GDYNIA 5

partyzant, utrzymywał kontakty z
organizacją „Polska żyje” (później „Gryf
Pomorski”)

zob. Jan Karłowicki i służby specjalne
GESTAPO ŚMIERZ UB..., aut. Gasiorowski
Andrzej, Cypłański 2008.

s. 407
s. 503

Ⓢ II'11

Jana's Franciszek

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

